Olgu Sunumu /Case Report

Ege Tıp Dergisi/ Ege Journal of Medicine 2026; 65 (3):593-595

40 yıllık sigara kullanıcısında sert damakta papüler lezyon: Nikotin stomatiti olgu sunumu

Papular lesion on the hard palate in a 40-year smoker: A case report of nicotine stomatitis

Zeynep İlkay Akdemir Hacı Sütiçen
Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kırşehir-Türkiye

ÖZ

Tütün kullanımı, sistemik ve oral patolojilerin geniş bir yelpazesiyle ilişkili önemli bir küresel sağlık sorunu olmaya devam etmektedir. Oral lezyonlar arasında nikotin stomatiti, esas olarak sigaranın kronik termal ve kimyasal etkileriyle ortaya çıkan benign ancak klinik olarak dikkate değer bir durumdur. Bu yazıda, kırk yıllık sigara öyküsü olan 59 yaşındaki erkek bir hastada sert damakta gelişen çok sayıda papüler lezyon sunulmuştur. Klinik incelemede eritemli zeminde papüller ve eşlik eden oral kandidiyazis saptanmış, histopatolojik değerlendirme nikotin stomatiti ile uyumlu bulunmuş ve malignite ekarte edilmiştir. Hastaya antifungal tedavi, oral hijyen önerileri ve sigarayı bırakma konusunda danışmanlık verilmiştir. Bu olgu, özellikle uzun süreli sigara içicilerinde, sert damak lezyonlarının ayırıcı tanısında nikotin stomatitinin dikkate alınmasının önemini ve irritan maruziyeti ortadan kaldırıldığında durumun geri dönüşebilir olduğunu vurgulamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Nikotin, nikotin stomatiti, sigara içiciliği, tütün kullanımı, oral lezyon

ABSTRACT

Tobacco use remains a significant global health issue, associated with a wide spectrum of systemic and oral pathologies. Among oral lesions, nicotine stomatitis represents a benign yet clinically relevant condition caused primarily by the chronic thermal and chemical effects of smoking. We present the case of a 59-year-old male with a four-decade smoking history who developed multiple papular lesions on the hard palate. Clinical assessment revealed erythematous-based papules and coexisting oral candidiasis, while histopathological examination confirmed findings consistent with nicotine stomatitis and excluded malignancy. The patient was managed with antifungal therapy, oral hygiene counseling, and smoking cessation advice. This case underscores the importance of considering nicotine stomatitis in the differential diagnosis of palatal lesions, particularly in long-term smokers, and highlights the reversibility of the condition once irritant exposure is eliminated.

Keywords: *Nicotine, nicotine stomatitis, smoking, tobacco use, oral lesion*

GİRİŞ

Dünya genelinde bir milyardan fazla birey tütün ürünleri tüketmektedir (1). Tütün kullanımının kronikleşmesi, sistemik rahatsızlıkların yanı sıra ağız mukozasında da çeşitli patolojik süreçlere neden olabilir (2). Nikotin, tütün bitkisinde yer alan biyolojik olarak aktif bir bileşendir (1). Nikotin stomatiti ise genellikle tütün ürünlerinin termal ve kimyasal etkilerine bağlı olarak damak epitelinde gelişen inflamatuar yanıttır (3). Sıcak içecekler, sigara dumanının ısısı ve nikotin içeriği bu tabloya katkıda bulunabilir (3). Tütün ürünlerinin uzun süreli ve yoğun kullanımı, sadece sistemik düzeyde değil, lokal olarak da mukozal doku değişimlerine neden olabilir (4). Bu vaka sunumunda, 40 yıllık sigara içiciliği öyküsü bulunan bir hastada sert damakta gelişen papüler lezyon incelenmiş; eritroplaki, oral skuamöz hücreli karsinom ve nikotin stomatiti olası tanılar olarak değerlendirilmiş ve yapılan tetkiklerle tanı netleştirilmiştir. Hastadan tıbbi verilerinin yayınlanabileceğine ve fotoğraflarının kullanılabileceğine ilişkin yazılı aydınlatılmış onam belgesi alınmıştır.

Sorumlu yazar: Zeynep İlkay Akdemir
Kırşehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Kırşehir-Türkiye
E-posta: *ilkayzeynep1999@gmail.com*
Başvuru tarihi: 15.09.2025 Kabul tarihi: 26.03.2026

OLGU SUNUMU

59 yaşındaki erkek hasta, yaklaşık bir yıldır sert damağında hissettiği küçük kabarıklıklar nedeniyle başvurdu. Yutkunma sırasında hafif rahatsızlık dışında başka bir yakınması yoktu. Özgeçmişinde 40 paket/yıl sigara kullanımı ve 10 yıldan uzun süredir KOAH tanısı ile izlemde olduğu öğrenildi. Hastanın düzenli kullandığı ilaçlar arasında ipratropium bromür/salbutamol (20/100 mcg, günde 2 kez 2 doz), tiotropium (18 mcg, günde 1 doz) ve salmeterol/flutikazon propiyonat (50/500 mcg, günde 2 kez 1 doz) bulunmaktaydı. Oral muayenede, sert damakta posterior alanda kümelenmiş, tabanı eritemli, çok sayıda küçük papül saptandı (Şekil-1). Ülserasyon, akıntı veya kanama yoktu. Dil üzerinde beyaz plaklar izlendi ve oral kandidiyazis ön tanısı düşünüldü. Dişlerde yaygın sararma ve çürükler dikkat çekerken, yanak ve dudak mukozası normaldi. Dermatolojik incelemede ek patolojiye rastlanmadı. Lezyonlar için ön tanılar arasında eritroplaki, nikotin stomatiti ve oral skuamöz hücreli karsinom yer aldı. Biyopsi alındı. Kandidiyazis için nistatin gargara (3x1) reçete edildi ve karbonatlı ağız bakımı önerildi. Patoloji sonucu "irritasyon fibromu" olarak raporlandı ve malignite dışlandı. Bulgular nikotin stomatiti ile uyumlu bulundu. Hastaya bu tanı konularak ağız hijyenine dikkat etmesi, diş hekimi kontrollerini aksatmaması, aşırı sıcak/soğuk yiyeceklerden uzak durması ve sigarayı bırakması yönünde bilgilendirme yapıldı.

Şekil-1. Sert damakta posterior alanda kümelenmiş, tabanı eritemli, çok sayıda küçük papül

TARTIŞMA

Tütün kullanımı, küresel sağlık açısından önemli bir morbidite ve mortalite kaynağıdır. DSÖ verilerine göre 2022 itibariyle 15 yaş üstü 1,25 milyar kişinin tütün kullandığı bildirilmektedir (2). Tütün bağımlılığının ana etkeni olan nikotin, nikotinik asetilkolin reseptörleri üzerinden merkezi ve periferik etkiler oluşturur. Nikotin reseptörlerinin epitel dokuda da tespit edilmesi, bu maddenin hücresel proliferasyon, inflamasyon ve neoanjiyogenez gibi süreçlerdeki rolünü daha iyi anlamamıza olanak sağlamıştır (1). Ağız mukozası, sigara dumanındaki ısı ve kimyasal irritanlara maruz kalması nedeniyle çeşitli lezyonlara zemin hazırlar. Bunlar arasında nikotin stomatiti, eritroplaki ve oral skuamöz hücreli karsinom yer alır. Eritroplaki, kırmızı renkli, kadifemsi plaklar şeklinde görülen, DSÖ tarafından başka bir hastalıkla açıklanamayan lezyonlar olarak tanımlanır (5). Literatüre göre bu lezyonların çoğunda displazi veya karsinoma in situ saptanır (6). Oral skuamöz hücreli karsinom, ağız boşluğunda en sık karşılaşılan malign tümördür. Genellikle orta yaşlı erkeklerde, tütün ve alkol kullanımı öyküsüyle birlikte görülür. Dilin lateral yüzeyi, ağız tabanı ve yumuşak damak gibi bölgelerde sık yerleşir (7). Nikotin stomatiti, halk arasında "sigara içicisinin keratozu" olarak da bilinir (8). En sık pipo, puro ya da ters sigara içenlerde görülse de, oluşumunda esas etkili olan faktör nikotin değil, dumanın ürettiği yüksek ısıdır (7). Elektronik sigara kullanıcılarında ise etiyoloji daha belirsizdir ve katkı maddeleri de olası etkenler arasında yer alır. Klinik olarak, hiperkeratoz sonucu beyazımsı-gri mukoza üzerinde, merkezinde kırmızı noktalar bulunan küçük papüller ile karakterizedir. Bu kırmızı noktalar, inflamasyona uğramış minör tükürük bezlerinin kanal açıklıklarını temsil eder. Lezyon şiddeti maruziyet süresiyle ilişkilidir (3). Genellikle orta yaşlı, uzun süreli sigara içicilerinde görülse de, sigara içmeyen ancak aşırı sıcak içecek tüketen bireylerde de benzer bulgulara rastlanabilir (8). İrritan etkenin ortadan kaldırılmasıyla gerileyebilen bu lezyonlar nadiren malign dönüşüm gösterir. Kalıcı plak varlığında ise lökoplaki veya eritroplaki açısından tekrar değerlendirme yapılmalıdır (7). Yukarıda bahsi geçen olguda oral kandidiazis de bulunmaktaydı. Nikotin oral dokular üzerindeki bahsedilen olumsuz etkilerine ek olarak *Candida albicans* başta olmak üzere patojen mikroorganizmaların çoğalma dinamiklerini, yüzeylere tutunma

özelliklerini ve biyofilm organizasyonunu yeniden şekillendirerek oral mikrobiyal ekosistemi anlamlı düzeyde etkilemektedir. *C. albicans* oral kandidiyazisin önde gelen sebebidir. Sigara içimi oral kandidiyazis riskini artırmaktadır (9). Uzun süreli diş protezi kullanımı sonucunda gelişen mukozal irritasyon ve yetersiz oral hijyen, oral epitel bütünlüğünün bozulmasına zemin hazırlayarak *C. albicans* kolonizasyonunu kolaylaştırabilir (10).

SONUÇ

Nikotin stomatiti genellikle benign seyirli olmakla birlikte premalign lezyonları taklit edebilen klinik özellikler gösterebilir. Bu nedenle özellikle kronik sigara içicilerinde şüpheli palatal lezyonların biyopsi ile değerlendirilmesi kritik öneme sahiptir.

Çıkar Çatışması: Yazarlar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Kaynak: Çalışma herhangi bir kurum, kuruluş veya firma tarafından maddi olarak desteklenmemiştir.

Kaynaklar

1. Sansone L, Milani F, Fabrizi R, et al.: Nicotine: from discovery to biological effects. Int J Mol Sci. 2023;24:14570.
2. World health statistics 2025: monitoring health for the SDGs, Sustainable Development Goals Geneva: World Health Organization; 2025. Licence: CC BY-NC-SA 3.0 IGO.
3. Dashti H, Sundaram D.: The association between nicotine stomatitis and waterpipe smoking. Tob Induc Dis. 2024;22:118.
4. Zhang Y, He J, He B, et al.: Effect of tobacco on periodontal disease and oral cancer. Tob Induc Dis. 2019;17:40.
5. Kumari P, Debta P, Dixit A.: Oral potentially malignant disorders: etiology, pathogenesis, and transformation into oral cancer. Front Pharmacol. 2022;13:825266.
6. Randall DA, Westmark NLW, Neville BW.: Common oral lesions. Am Fam Physician. 2022;105:393–400.
7. Bolognia JL, Schaffer JV, Cerroni L, eds. Dermatology. 5th ed. Philadelphia: Elsevier; 2021.
8. James WD, Berger TG, Elston DM.: Stomatitis nicotina. In: James WD, Berger TG, Elston DM, eds. Andrews' diseases of the skin: clinical dermatology. 12th ed. Philadelphia: Elsevier; 2020. p.1246.
9. Haghigi F, Andriasian L, Tran NC, Lux R.: Effect of Cigarette and E-cigarette Smoke Condensates on Candida albicans Biofilm Formation and Gene Expression. Int. J. Environ. Res. Public Health 2022;19:4656
10. Kahraman NH, Elbahisi HMY, Keskin Tunç S, Güdücüoğlu H.: Oral Kandidoz. Van Dentistry Journal, 2023;4(1): 30-41